

Laidiens: 04.01.2006., Nr. 2

Ministru kabineta noteikumi Nr.1033

Rīgā 2005.gada 27.decembrī (prot. Nr.77 17.§)

Ziņošanas kārtība par atgadījumiem civilajā aviācijā

Izdoti saskaņā ar likuma "Par aviāciju" 64.panta ceturto daļu

1.Noteikumi nosaka kārtību, kādā jāziņo par tādiem atgadījumiem civilajā aviācijā, kuri skar gaisa kuģa lidojumu drošību.

2.Šie noteikumi attiecas uz atgadījumiem, kas apdraud vai kas, ja tos nenovērš, var apdraudēt gaisa kuģi, personas, kas atrodas gaisa kuģī, vai jebkuru citu personu.

3. Atgadījumi, par kuriem jāziņo šajos noteikumos noteiktajā kārtībā, ir minēti šo noteikumu 1. un 2.pielikumā. Šie noteikumi attiecas arī uz tādiem atgadījumiem, kas nav minēti šo noteikumu 1. un 2.pielikumā, bet kuri atbilst šo noteikumu 2.punktā minētajiem kritērijiem.

4.Civilās aviācijas aģentūras izveidotajā ziņojumu datu bāzē apkopo un glabā informāciju par visiem šo noteikumu 2.punktā minētajiem atgadījumiem. Datu bāzē iekļauj arī informāciju par nelaimes gadījumiem un nopietniem incidentiem, kā arī par to izmeklēšanas rezultātiem. Civilās aviācijas aģentūras ziņojumu datu bāze ir pieejama Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja vadītājam.

5.Par šo noteikumu 2.punktā minētajiem atgadījumiem Civilās aviācijas aģentūrai, pildot savus dienesta pienākumus, ziņo šādas personas:

5.1.gaisa kuģa kapteinis vai Civilās aviācijas aģentūras uzraudzībā esoša gaisa kuģa ekspluatants;

5.2.persona, kura nodarbojas ar Civilās aviācijas aģentūras uzraudzībā esoša gaisa kuģa vai jebkura tā aprīkojuma vai daļas projektēšanu, ražošanu, tehnisko apkopi vai pārbūvi;

5.3.persona, kura sertificē Civilās aviācijas aģentūras uzraudzībā esoša gaisa kuģa, tā aprīkojuma vai daļas tehnisko apkopi vai atļauj gaisa kuģi ekspluatēt;

5.4.persona, kura veic gaisa satiksmes vadības dispečera vai lidojumu informācijas dispečera pienākumus;

5.5.lidostas vadītājs, uz kuru attiecas Padomes 1992.gada 23.jūlija Regula (EEK) Nr.2408/92 par Kopienas aviosabiedrību piekļuvi Kopienas iekšējiem gaisa ceļiem;

5.6.persona, kura veic pienākumus, kas saistīti ar aeronavigācijas iekārtu uzstādīšanu, pārbūvi, apkopi, remontu, kapitālo remontu, pārbaudi lidojuma laikā vai inspekciju;

5.7.persona, kura veic zemes pakalpojumus (tajā skaitā degvielas uzpildi, tīrīšanu, masas un līdzsvara dokumentācijas sagatavošanu, gaisa kuģa piekraušanu un atbrīvošanu no ledus, un pārvietošanu lidostā) un uz kuru attiecas Padomes 1992.gada 23.jūlija Regula (EEK) Nr.2408/92 par Kopienas aviosabiedrību piekļuvi Kopienas iekšējiem gaisa ceļiem.

6.Ziņojumu Civilās aviācijas aģentūrai šo noteikumu 7.punktā minētās personas iesniedz 72 stundu laikā no brīža, kad atgadījums ir apzināts, ja vien ārkārtas apstākļi neaizkavē ziņojuma iesniegšanu.

7.Ziņojumu iesniedz, izmantojot šo noteikumu 3.pielikumā minētās veidlapas paraugu.

8.Ziņojumā par atgadījumu iekļauj šo noteikumu 3.pielikumā minēto informāciju.

9.Civilās aviācijas aģentūra ir atbildīga par saņemtās informācijas savlaicīgu un pareizu ievietošanu datu bāzē, kā arī par savlaicīgu informācijas sniegšanu Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam.

10.Lai nodrošinātu informācijas apmaiņu un uzglabāšanu, Civilās aviācijas aģentūra izmanto Eiropas Komisijas izstrādāto programmatūru.

11.Civilās aviācijas aģentūra piedalās lidojumu drošības informācijas apmaiņā un izplatīšanā, ļaujot citu Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Eiropas Komisijai piekļūt visai nepieciešamajai informācijai, kas glabājas Civilās aviācijas aģentūras datu bāzē, kā arī izmanto citu Eiropas Savienības dalībvalstu kompetento iestāžu attiecīgās datu bāzes, neizplatot iegūto informāciju tālāk.

12.Civilās aviācijas aģentūra saņemto ziņojumu par atgadījumu ievieto datu bāzē un, ja nepieciešams, dara zināmu tās Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā atgadījums noticis, kurā gaisa kuģis reģistrēts vai ražots vai kurā sertificēts tā operators.

13.Lai informētu sabiedrību par civilās aviācijas lidojumu drošības līmeni, Civilās aviācijas aģentūra kopīgi ar Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroju vismaz reizi gadā publicē pārskatu par drošības situāciju, izmantojot Civilās aviācijas aģentūras datu bāzē apkopoto informāciju.

14.Civilās aviācijas aģentūras datu bāzē nenorāda fizisko personu vārdus, uzvārdus un adreses (neatkarīgi no atgadījuma, nelaimes gadījuma vai nopietna starpgadījuma veida vai kategorijas).

15.Lai apkopotu un analizētu informāciju par pamanītajiem trūkumiem aviācijā, par kuriem netiek ziņots saskaņā ar obligāto ziņošanas sistēmu, bet kurus ziņotājs uzskata par pastāvošu vai potenciālu apdraudējumu, Civilās aviācijas aģentūra uztur arī brīvprātīgās ziņošanas datu bāzi. Šajā datu bāzē informāciju iekļauj tā, lai nebūtu iespējams identificēt ziņotāju vai kādu citu trešo personu un šī datu bāze būtu pieejama citu Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Eiropas Komisijai.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 13.jūnija Direktīvas 2003/42/EK attiecībā uz ziņošanu par atgadījumiem civilajā aviācijā.

Ministru prezidents A.Kalvītis

Satiksmes ministrs A.Šlesers

Redakcijas piebilde: noteikumi stājas spēkā ar 2006.gada 5.janvāri.

1.pielikums

Ministru kabineta

Ar gaisa kuģu ekspluatāciju, apkopi, remontu un ražošanu saistīto atgadījumu saraksts, par kuriem jāziņo

I. Gaisa kuģu ekspluatācija

1.Ar gaisa kuģa ekspluatāciju saistīti atgadījumi, par kuriem jāziņo:

1.1.izvairīšanās manevri:

1.1.1.iespēja sadurties ar citu gaisa kuģi, zemi vai kādu citu objektu vai bīstama situācija, kad būtu bijis jāveic izvairīšanās manevrs;

1.1.2.izvairīšanās manevrs, kas nepieciešams, lai izvairītos no sadursmes ar citu gaisa kuģi, zemi vai citu objektu;

1.1.3.izvairīšanās no citām bīstamām situācijām;

1.2.ar pacelšanos vai nosēšanos saistīti starpgadījumi, tajā skaitā nosēšanās drošības nolūkā vai piespiedu nosēšanās ārpus skrejceļa, vai nobraukšana no skrejceļa;

1.3.nespēja izpildīt paredzētās darbības paceļoties vai sākotnējās augstuma uzņemšanas laikā;

1.4.pārāk mazs degvielas daudzums, nespēja pārvietot degvielu, nespēja izmantot visu lietojamās degvielas daudzumu;

1.5.zaudēta spēja vadīt gaisa kuģi (tajā skaitā daļēja vai īslaicīga) neatkarīgi no iemesla;

1.6.starpgadījumi, kas notiek, kad gaisa kuģis tuvojas maksimālajam ātrumam vai sasniedz maksimālo ātrumu, pie kura iespējams pieņemt lēmumu par lidojuma turpināšanu vai pārtraukšanu (V_1), un kas rodas bīstamas vai potenciāli bīstamas situācijas dēļ vai rada šādu situāciju (piemēram, pacelšanās atteice, astes saskare ar zemi, dzinēja jaudas zudums);

1.7.aiziešana uz otro riņķi, kuras dēļ rodas bīstama vai potenciāli bīstama situācija;

1.8.neplānota, būtiska novirze no gaisa ātruma, paredzētā maršruta vai augstuma (vairāk par 300 pēdām) neatkarīgi no iemesla;

1.9.augstuma samazināšana zem lēmumu pieņemšanas relatīvā vai absolūtā augstuma vai minimālā augstuma samazināšanas relatīvā vai absolūtā augstuma bez nepieciešamās vizuālās piesaistes;

1.10.izpratnes zudums par faktisko pozīciju vai pozīciju attiecībā pret citu gaisa kuģi;

1.11.sakaru zudums starp lidojuma apkalpes locekļiem (CRM) vai lidojuma apkalpi un stjuartiem, gaisa satiksmes vadību, mehāniķiem;

1.12.smaga nosēšanās, pēc kuras jāveic attiecīgu apstākļu pārbaude;

1.13.degvielas līdzsvara ierobežojumu pārsniegšana;

1.14.nepareiza sekundārā novērošanas radiolokatora koda vai altimetra apakšskalas uzstādīšana;

1.15.nepareiza datu ieprogrammēšana navigācijas aprīkojumā, kļūdaina tehnisko raksturojumu aprēķinu datu ievadīšana tajā, kā arī kļūdainu datu izmantošana;

1.16.kļūdaina pa radiotelefonu raidīto ziņojumu saņemšana vai interpretācija;

1.17.degvielas sistēmas darbības traucējumi, kas ietekmējuši degvielas padevi vai sadali;

- 1.18.gaisa kuģa nejauša pacelšanās no virsmas ar mākslīgu segumu;
- 1.19.gaisa kuģa sadursme ar citu gaisu kuģi, transportlīdzekli vai citu objektu uz zemes;
- 1.20.neuzmanīga vai nepareiza rīcība ar vadības ierīcēm;
- 1.21.nespēja kādā no lidojuma fāzēm sasniegt paredzēto gaisa kuģa konfigurāciju (piemēram, šasiju, šasiju durvju, aizplākšņu (*flap*), stabilizatoru, priekšplākšņu (*slat*) stāvokli);
- 1.22.bīstama vai potenciāli bīstama situācija, kas rodas mācību, sistēmas pārbaudi vai apmācības nolūkā veiktas kļūmes imitācijas dēļ;
- 1.23.pārāk spēcīga vibrācija;
- 1.24.jebkura ar gaisa kuģa manevrēšanu saistīta galvenās brīdināšanas sistēmas izmantošana (piemēram, brīdināšana par konfigurāciju, brīdināšana par iekrišanu (*stick shaker*), ātruma pārsniegšanu), ja vien:
 - 1.24.1.apkalpe pēc tam nav noskaidrojusi, ka brīdinājums bijis nepamatots, un ja nepamatotā brīdinājuma dēļ nav radušās grūtības vai bīstama situācija, kas saistīta ar apkalpes reakciju uz brīdinājumu;
 - 1.24.2.tā izmantota mācību vai pārbaudes nolūkā;
- 1.25. brīdināšanas sistēmas izmantošana par bīstamu tuvošanos zemei, ja:
 - 1.25.1.gaisa kuģis nonācis tuvāk zemei nekā bija plānots vai sagaidāms;
 - 1.25.2.brīdinājums raidīts instrumentālos meteoroloģiskos apstākļos vai naktī un ir noskaidrots, ka to izraisījusi pārāk strauja augstuma samazināšana;
 - 1.25.3.brīdinājuma iemesls bijusi nespēja attiecīgajā pieejas fāzē izlaist šasijas balstus vai aizplākšņus;
 - 1.25.4.jebkādas grūtības vai bīstamas situācijas, kas radušās vai varēja rasties sakarā ar apkalpes reakciju uz brīdinājumu (piemēram, iespējamā attāluma no citiem gaisa kuģiem samazināšanās). Tas attiecas uz jebkura veida brīdinājumiem — patiesiem, nebūtiskiem vai nepamatotiem;
- 1.26.brīdināšanas sistēmas trauksme par bīstamu tuvošanos zemei, ja grūtības vai bīstamas situācijas radušās vai varēja rasties sakarā ar apkalpes reakciju uz trauksmi;
- 1.27.gaisa kuģa sadursmes brīdināšanas sistēmas ziņošanas starpgadījumi (ACAS RAs);
- 1.28.starpgadījumi, kas saistīti ar dzinēja vai propellera radītās gaisa strūkļas izraisītajiem incidentiem (gaisa strūkļas dēļ radušies nopietni bojājumi vai savainojumi).

2.Ārkārtas situācijas:

- 2.1.ugunsgrēks, eksplozija, dūmi vai toksiski vai kaitīgi izgarojumi (arī tad, ja liesmas nodzēstas);
- 2.2.jebkura nestandarta procedūra, ko lidojuma apkalpe vai stjuarti izmanto, lai novērstu ārkārtas situāciju gadījumos, ja:
 - 2.2.1.procedūra pastāv, taču netiek izmantota;
 - 2.2.2.procedūra nav izstrādāta;
 - 2.2.3.procedūra pastāv, taču tā ir nepilnīga vai nepiemērota;
 - 2.2.4.procedūra nav pareiza;

2.2.5.izmanto nepareizo procedūru;

2.3.jebkuras izstrādātās procedūras neatbilstība izmantošanai ārkārtas situācijās (tajā skaitā tehniskās apkopes, mācību vai pārbaudžu nolūkā);

2.4.atgadījums, kura dēļ uzsākta ārkārtas evakuācija;

2.5.dehermetizācija;

2.6.jebkura avārijas aprīkojuma vai izveidoto ārkārtas procedūru izmantošana, lai atrisinātu radušos situāciju;

2.7.atgadījums, kura dēļ pasludināta ārkārtas situācija;

2.8.jebkuras avārijas sistēmas vai aprīkojuma (tajā skaitā avārijas izejas durvju un avārijas apgaismojuma) darbības kļūme (arī tad, ja tos izmanto tehniskās apkopes, mācību vai pārbaudes nolūkā);

2.9.gadījumi, kad kādam (tajā skaitā stjuartiem) nācies izmantot ārkārtas situācijām paredzēto skābekli.

3.Gaisa kuģa apkalpes darba nespēja:

3.1.jebkura lidojuma apkalpes locekļa darba nespēja, tajā skaitā tāda darba nespēja, kas iestājas pirms izlidošanas, ja ir pamats uzskatīt, ka tā varētu radīt darba nespēju, kas sāka izpausties pēc pacelšanās;

3.2.jebkura stjuarta darba nespēja, kuras dēļ viņš nespēj veikt būtiski svarīgā ārkārtas situācijā veicamus pienākumus.

4. Trauma:

4.1.atgadījumi, kuru dēļ pasažieriem vai gaisa kuģa apkalpes locekļiem radusies vai varējusi rasties nopietna trauma, bet par kuru nav jāziņo kā par nelaimes gadījumu.

5.Meteoroloģija:

5.1.zibens spēriens, kura dēļ bojāts gaisa kuģis, nedarbojas kāds gaisa kuģa pamataprīkojums vai traucēta tā darbība;

5.2.krusa, kuras dēļ bojāts gaisa kuģis, nedarbojas kāds gaisa kuģa pamataprīkojums vai traucēta tā darbība;

5.3.stipra turbulence, kas izraisījusi gaisa kuģī esošo personu traumas vai kuru uzskata par tādu, pēc kuras jāveic gaisa kuģa pārbaude;

5.4.vēja nobīde;

5.5.apledojums, kura dēļ radušās grūtības vadīt gaisa kuģi, gaisa kuģis bojāts, nedarbojas kāds gaisa kuģa pamataprīkojums vai traucēta tā darbība.

6.Aviācijas drošība:

6.1.nelikumīga iejaukšanās gaisa kuģa darbībā, tajā skaitā sprādziena vai gaisa kuģa nolaupīšanas draudi;

6.2.grūtības kontrolēt pasažierus, kas atrodas apreibinošu vielu ietekmē, vardarbīgus vai nepaklausīgus pasažierus;

6.3.bezbiļetnieka atklāšana.

7.Citi atgadījumi:

7.1.konkrēta veida atgadījuma atkārtošanās, kuru, ja tas notiktu tikai vienu reizi, neuzskatītu par tādu, par kuru jāziņo, bet kura atkārtošanās biežums rada potenciālus draudus;